

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สื่อข่าววิทยุ ศูนย์ข่าวแปซิฟิก" ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งจะมีลักษณะเป็นการพรรณนาข้อมูลจากการสัมภาษณ์และจดบันทึกจากการสังเกต เข้าร่วมในเหตุการณ์ พูดคุยซักถามผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังทำการวิจัย ข้อมูลเหล่านี้จะถูกบันทึกทันที และรายงานตามความเป็นจริงที่พบเห็น เป็นการเก็บเล็กผสมน้อยในรายละเอียด โดยยึดหลักว่า ไม่มีอะไรที่จะไม่สำคัญ ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเป็นตัวบ่งบอกอะไรสักอย่างหนึ่งที่อาจจะเป็นกุญแจสำคัญของคำตอบก็เป็นได้ ผู้วิจัยต้องเก็บข้อมูลให้มากที่สุด เพื่อที่ว่าเมื่อนำมาวิเคราะห์รายละเอียดแล้วข้อมูลเหล่านั้นอาจจะช่วยเสริมหรืออธิบายให้รอบคอบถูกต้องยิ่งขึ้น ข้อมูลประเภทนี้จะครอบคลุมสภาพทั้งหมดมิได้จำกัดตัวเอง เช่นการเก็บข้อโดยแบบสอบถามซึ่งจะได้ข้อมูลเฉพาะที่มีคำถามให้ตอบเท่านั้น

แท้จริงแล้วการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการหาข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ ที่มีการศึกษาได้หลายแง่มุม รวมถึงการวิเคราะห์เชิงอุปมาน (inductive) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การวิเคราะห์ค้นหาความหมาย การตีความ การสัมภาษณ์บุคคล การศึกษาประวัติ การศึกษา ข้อมูลจากศูนย์เก็บเอกสาร และข้อมูลจากการคำนวณทางสถิติ ทั้งนี้เพราะการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการค้นหาสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องของมนุษย์ (ศิริชัย ศิริกายะ, 2529) ดังนั้นข้อมูลของการวิจัยที่ได้มาอาจไม่เป็นตัวเลข แต่จะเป็นข้อมูลที่บรรยายสภาพลักษณะ เหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆโดยอาศัยการคิดวิเคราะห์หาเหตุผลหรือความแตกต่างเพื่อประเมินหรือสรุปผลที่ได้จากการสังเกตโดยเข้าไปอยู่ในชุมชนที่ศึกษา ประกอบกับการสนทนา สัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ดังนั้นการสร้างข้อสรุปของการวิจัยก็ไม่ได้อาศัยตัวเลขทางสถิติเป็นหลัก แต่สร้างจากสิ่งที่สังเกตมาด้วยตนเอง

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สื่อข่าววิทยุ ศูนย์ข่าวแปซิฟิก เป็นการศึกษาปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์เพื่อที่ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สื่อข่าววิทยุ ศูนย์ข่าวแปซิฟิก

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 2 ส่วนได้แก่ ข้อมูลประเภทเอกสาร และข้อมูลประเภทบุคคล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับแหล่งข้อมูลที่จะทำให้เข้าใจกระบวนการทำงานของผู้สื่อข่าวในการผลิตข่าวและการนำเสนอประเด็นข่าวต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลและทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร

ได้แก่ บทเนื้อหาข่าว (text) ของศูนย์ข่าวแปซิฟิก ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2543 ถึงเดือนมีนาคม 2543 รวม 2 เดือน โดยรวบรวมจาก บทสำหรับผู้ประกาศข่าวในการอ่านข่าวต้นชั่วโมง เก็บรวบรวมเป็นรายวัน (รวมทั้งหมด 59 ชุด) เนื่องจากผู้วิจัยทำงานอยู่ในกองบรรณาธิการจึงสะดวกแก่การเก็บข้อมูลเหล่านี้ โดยติดต่อฝ่ายข้อมูลเพื่อขอเก็บต้นฉบับข่าวเพื่อการศึกษา ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ตัวบทชุดนี้สามารถแสดงให้เห็นรูปแบบของข่าวต้นชั่วโมงของศูนย์ข่าวแปซิฟิก นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้อาศัยข้อมูลจากตัวบทข่าววิทยุของผู้สื่อข่าวแต่ละคน ที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยเก็บจากเทปคาสเซ็ทหลังออกอากาศแล้วนำมาถอดเทป หรือขอบทเนื้อหาข่าวจากผู้สื่อข่าวโดยตรง ข้อมูลเหล่านี้ผู้วิจัยนำมาประกอบในการวิเคราะห์ในส่วนผลผลิตข่าวของศูนย์ข่าวแปซิฟิก

2. ข้อมูลประเภทบุคคล

ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์ข่าวแปซิฟิก กองบรรณาธิการประกอบด้วย บรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าว รีไรต์เตอร์ ผู้ประกาศข่าว เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูล และผู้สื่อข่าว (ที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป) ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการทำงาน การบริหารจัดการ การประเมินผลประสิทธิภาพผู้สื่อข่าว กระบวนการผลิตข่าว ซึ่งผู้วิจัยอาศัยการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม คือการเข้าไปเก็บข้อมูลในกองบรรณาธิการศูนย์ข่าวแปซิฟิก ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2543 ถึง 31 มีนาคม 2543 เป็นเวลา 2 เดือน โดยนั่งทำงานประจำอยู่ที่โต๊ะกองบรรณาธิการข่าวในฐานะเจ้าหน้าที่คนหนึ่งของศูนย์ข่าวแปซิฟิก และอาศัยการสังเกต การทำงาน เข้าร่วมประชุมกองบรรณาธิการ และประชุมผู้สื่อข่าว ตลอดจนการพูดคุยเมื่อมีโอกาสกับเจ้าหน้าที่ในองค์กรทั้งในระหว่างการทำงานและหลังเลิกงาน

ในการเก็บข้อมูลภาคสนามผู้วิจัยค่อนข้างประสบความสำเร็จเนื่องจากมีความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลฝ่ายต่างๆเป็นอย่างดี ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับลึกขึ้นทั้งจากการพูดคุย สอบถามแบบเปิดเผยขึ้นและจากการบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลเอง ซึ่งวิธีการนี้ผู้วิจัยจะอาศัยการจดจำข้อมูลมาเขียนเป็นบันทึกย่อภายหลังการทำงานในแต่ละวัน ตลอดจนการใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth interview) ในขณะที่แต่ละคนว่างเว้นจากการทำงาน โดยการสัมภาษณ์มีลักษณะแบบที่ไม่มีโครงสร้างที่แน่ชัด (Unstructured Interview) ผู้วิจัยมีอิสระในการถาม สามารถถามกลับไปกลับมา หรือซักถามเพิ่มเติมนอกเหนือจากคำถามที่เตรียมไว้เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ต้องการ

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทปบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์โดยได้รับอนุญาตจากแหล่งข้อมูลทุกคน จากนั้นก็นำมาเทปสัมภาษณ์ถอดความแยกเป็นประเด็นแล้วนำมาทำการวิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 3.1

ตารางแสดงแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ชื่อ	ตำแหน่ง
1.นางสาวพัชราภรณ์ ชมกลิ่น	ผู้จัดการ
2.นางสาวโสภิต หวังวิวัฒนา	รองผู้จัดการ
3.นางสาวบุษบง บุษปวนิช	บรรณาธิการ
4.นางสาวอานติมา ฉิมตระกูล	รีไรต์เตอร์
5.นางสาวจารุวรรณ ยั่งยืน	รีไรต์เตอร์
6.นางสาว สีนินาฏ นิลังใส	ผู้สื่อข่าว
7.นางสาวบุญทริกา ราชอาจ	ผู้สื่อข่าว
8.นายวัลลภ ภูมรา	ผู้สื่อข่าว
9.นางสาวคันสนีย์ นาครังสรรค์	ผู้สื่อข่าว
10.นางสาวจิตฤดี บรรเทาพิษ	ผู้สื่อข่าว
11.นางสาววิภาภรณ์ รุ่งขจรศักดิ์	ผู้สื่อข่าว

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) ตารางแสดงแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ชื่อ	ตำแหน่ง
12.นางสาวเบญจมาศ จั๋ยมิน	ผู้สื่อข่าว
13.นางสาวธนาทิพย์ ฉัตรภูติ	ผู้สื่อข่าว
14.นายธีระธัญญอนันต์ผล	ผู้สื่อข่าว
15.นายมาวิน ตันศุภผล	ผู้สื่อข่าว
16.นางอารีญา วงศ์ประยูร	เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูล

ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) และการเก็บรวบรวมข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. นางสาวพัชราภรณ์ ชมกลิน - ผู้จัดการศูนย์ข่าวแปซิฟิก อดีตเคยเป็นผู้สื่อข่าวบริษัทอีเอ็มนิวส์ (บริษัทในเครือแปซิฟิก) ผลิตข่าวออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง.5 จากนั้นทำหน้าที่ช่วยผู้ควบคุมการผลิตรายการสารคดีเชิงข่าว "รายงานแปซิฟิก"ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 อสมท. ควบคู่กับการเป็นบรรณาธิการข่าวศูนย์ข่าวแปซิฟิก ต่อมาทำหน้าที่ช่วยผู้ควบคุมการผลิต "รายการเช้าวันนี้" ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 และได้เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้จัดการศูนย์ข่าวแปซิฟิก เมื่อปี2541

นางสาวพัชราภรณ์มีประสบการณ์การทำงานด้านข่าวกว่า12ปี เป็นผู้ให้ข้อมูลในเรื่องการบริหารจัดการและการประเมินประสิทธิภาพการทำงานของผู้สื่อข่าวได้เป็นอย่างดีในฐานะผู้บริหาร ซึ่งเห็นว่าการประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอจะมีส่วนช่วยให้การทำงานครั้งต่อไปมีข้อผิดพลาดน้อยลง

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูล โดยนัดหมายล่วงหน้าว่าจะขอสัมภาษณ์โดยบอกประเด็นคร่าวๆ ซึ่งคุณพัชราภรณ์ ยินดีที่จะให้ข้อมูลในทุกเรื่อง ผู้วิจัยอาศัยจังหวะเวลาที่คุณพัชราภรณ์ว่างจากการทำงาน (เวลาประมาณ 20.00 น) ทำการสัมภาษณ์ในห้องทำงานของคุณพัชราภรณ์ที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัวและไม่มีเสียงรบกวน การสัมภาษณ์ดำเนินไปอย่างเป็นกันเอง ในลักษณะการพูดคุยซึ่งผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้บันทึกเสียงได้ หลังจากการการสัมภาษณ์ในครั้งแรก

ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากคุณพัชราภรณ์ที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องของการประเมินผลการทำงานของผู้สื่อข่าวที่ได้มีการประเมินอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน

2.นางสาวโสภิต หวังวิวัฒนา - รองผู้จัดการศูนย์ข่าวแปซิฟิก อดีตเคยเป็นผู้สื่อข่าวศูนย์ข่าวแปซิฟิกก่อนที่จะเป็นผู้ประกาศข่าว หัวหน้าข่าว บรรณาธิการข่าว ผู้ดำเนินรายการจส.100 (เฉพาะกิจ) เลขานุการประธานบริษัท (คุณเป็ย มาลากุล ณ อยุธยา) มีประสบการณ์การทำงานด้านข่าววิทยุกว่า 7 ปี ปัจจุบันมีตำแหน่งรองผู้จัดการศูนย์ข่าวและผู้ควบคุมการผลิต "รายการพาณิชยพบประชาชน" ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. โดยส่วนตัวแล้วมีความรับผิดชอบงานสูงจึงได้รับความไว้วางใจให้ทำงานด้านบริหารควบคู่ไปกับงานด้านการผลิต ด้วยความที่เป็นอดีตผู้สื่อข่าว ทำให้มองเห็นการทำงานข่าวของผู้สื่อข่าวเปรียบเทียบกับอดีตถึงปัจจุบันได้อย่างชัดเจนและมีโอกาสได้ใกล้ชิดผู้บริหาร จึงเป็นแหล่งข้อมูลที่อธิบายเรื่องของการบริหารจัดการและแนวนโยบายต่างๆ ขององค์กรรวมถึงปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์กรได้อย่างดี

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดยการกรีนลวงหน้าซึ่งคุณโสภิต ยินดีให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยในการให้ข้อมูลเท่าที่สามารถเปิดเผยได้ โดยอาศัยการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการขณะทำงานร่วมกัน ระหว่างการรับประทานอาหาร แล้วผู้วิจัยกลับมาจดบันทึกภายหลัง นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกลงไปโดยอาศัยจังหวะที่คุณโสภิตเสร็จภาระกิจจากการติดต่อรายการพาณิชยพบประชาชน (เวลาประมาณ 02.00 - 03.00น.) พุดคุยซักถามในประเด็นที่ผู้วิจัยสงสัยซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ได้

3.นางสาวบุษบง บุษปวนิช -บรรณาธิการข่าว อดีตเคยเป็นผู้สื่อข่าวและผู้ประกาศข่าววิทยุ สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น เข้ามาทำหน้าที่บรรณาธิการข่าวศูนย์ข่าวแปซิฟิกเมื่อปี 2540 ด้วยความมีประสบการณ์ ในการเป็นผู้สื่อข่าว (สายการเมือง) มาก่อนทำให้มองเห็นการทำงานของผู้สื่อข่าวทั้งในมุมมองของอดีตผู้สื่อข่าว และบรรณาธิการที่ต้องทำงานร่วมกับผู้สื่อข่าวได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดยการโทรศัพท์สัมภาษณ์คุณบุษบงที่บ้านในวันหยุดและได้รับอนุญาตให้บันทึกเสียงไว้ได้ เหตุที่คุณบุษบงนัดหมายให้ผู้วิจัยโทรศัพท์สัมภาษณ์ในวันหยุดเนื่องจากในระหว่างการทำงานคุณบุษบงไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูลในเชิงลึก เพราะต้องดูภาพรวมของข่าวต้นชั่วโมงควบคุมและสั่งการผู้สื่อข่าว ซึ่งถือเป็นภาระหน้าที่รับผิดชอบในฐานะ

บรรณาธิการข่าว การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เป็นไปอย่างราบรื่นในลักษณะไม่เป็นทางการ ซึ่งคุณบุษบงเต็มใจให้ความร่วมมือด้านข้อมูลแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง

4. นางสาวอานิตีมา ฉิมตระกูล -หัวหน้าข่าว อดีตทำหน้าที่ฝ่ายข้อมูล สถานีวิทยุ จส.100 จากนั้นเข้ามาเป็นผู้สื่อข่าวกีฬาศูนย์ข่าวแปซิฟิก และผู้เขียนบท "โทรทัศน์ช่วงกีฬา" รายการเช้าวันนี้ ออกอากาศ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 มีประสบการณ์ทำงานด้านข่าววิทยุ กว่า 7 ปีปัจจุบันทำหน้าที่หัวหน้าข่าว ผู้เรียบเรียงข่าวและผู้ประกาศข่าว และแม้จะมีความเชี่ยวชาญด้านกีฬาแต่ก็มีลักษณะเฉพาะตัวคือสามารถทำข่าวสายอื่นๆได้โดยไม่มีข้อแม้ (แม้แต่การแปลข่าวต่างประเทศ ในยามที่ไม่มีฝ่ายข่าวต่างประเทศ)

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูล โดยอาศัยความสนิทสนมเป็นส่วนตัวและจังหวะที่ คุณอานิตีมาว่างจากการทำงานโดย ใช้โต๊ะทำงานของคุณอานิตีมาเป็นที่สัมภาษณ์ ตลอดระยะเวลาของการสัมภาษณ์มีผู้ร่วมงานคนอื่นๆที่เข้าเวรร่วมกัน เข้ามาซักถามเรื่องงานอยู่บ่อยครั้งทำให้การสัมภาษณ์ต้องหยุดชะงักเป็นช่วงๆแต่ก็กลับมาให้ข้อมูลกับผู้วิจัยจนเสร็จสิ้นกระบวนการสัมภาษณ์

5. นางสาวจรรุวรรณ ยังยืน -อดีตผู้เรียบเรียงข่าวศูนย์ข่าวแปซิฟิก (ปัจจุบันทำหน้าที่ผู้ดำเนินรายการจ.ส.100) คุณจรรุวรรณมีประสบการณ์ทำงานเป็นผู้ดำเนินรายการวิทยุสถานีวิทยุท้องถิ่นภาคใต้ ก่อนที่จะเข้ามาทำหน้าที่ผู้เรียบเรียงข่าว ผู้ประกาศข่าวศูนย์ข่าวแปซิฟิก เมื่อปี พ.ศ.2538 นางสาวจรรุวรรณคลุกคลีอยู่กับการทำงานในกองบรรณาธิการมากกว่า 5 ปี สามารถให้ข้อมูลทั้งด้านการทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้สื่อข่าวกับกองบรรณาธิการได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูล โดยการนัดหมายล่วงหน้า ซึ่งในช่วงนั้นเป็นช่วงที่คุณจรรุวรรณ เข้าเวรอ่านข่าวดึก เวลา 23.00 - 06.00น. ผู้วิจัยจึงต้องอยู่รอจังหวะ หลังจากต้นชั่วโมงที่คุณจรรุวรรณออกจากห้องอ่านข่าว แต่ก็ประสบปัญหาคุณจรรุวรรณไม่สะดวกที่จะให้สัมภาษณ์แบบเห็นหน้ากันได้ จึงต้องอาศัยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์และผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้บันทึกเสียงไว้ ซึ่งขณะทำการสัมภาษณ์นั้นคุณจรรุวรรณพิมพ์งานไปด้วยให้สัมภาษณ์ไปด้วย

6. นางสาวสินีนาง ณิชังไส -ผู้สื่อข่าว ทำงานข่าวมานาน 5 ปีผ่านงานมาเกือบทุกสายข่าว ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม กีฬา บันเทิง ปัจจุบันรับผิดชอบสายการเมือง และข่าว

เฉพาะกิจ ทำหน้าที่ทั้งการรายงานข่าว และประกาศข่าว นางสาวสินีนางเป็นผู้สื่อข่าววิทยุที่อาวุโสที่สุด (ในขณะที่ทำการวิจัย) สามารถสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการทำงานข่าว ปัญหาในการทำงานในแง่มุมต่างๆ โดยเฉพาะในช่วงที่มีปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดยติดต่อไว้ล่วงหน้าว่าจะขอสัมภาษณ์แต่ไม่ได้กำหนดวันเวลาที่แน่นอนเนื่องจากคุณสินีนางมีเวลาทำงานที่ไม่แน่นอนและส่วนใหญ่จะลงพื้นที่ทำข่าว ผู้วิจัยอาศัยจังหวะที่คุณสินีนางเข้ามาทำงานเป็นผู้ประกาศข่าวที่ศูนย์ข่าวแปซิฟิกคัมภีร์ในช่วงเวลาใกล้เลิกงานเวลาประมาณ 20.15 เป็นต้นไป ซึ่งคุณสินีนางให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยด้วยความเป็นกันเองและเต็มใจที่จะบอกเล่าถึงประสบการณ์ทำงานและปัญหาในการทำงานอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา

7.นางสาวบุญทริกา ราชอาจ -ผู้สื่อข่าว ทำงานข่าวมานาน 4 ปี รับผิดชอบข่าวสายเศรษฐกิจเป็นหลัก แต่ก่อนหน้านี้ก็ทำงานข่าวทั่วไป ด้วยความที่เป็นคนตั้งใจจริง แม้จะไม่มีพื้นฐานด้านข่าวเศรษฐกิจมาก่อนก็สามารถเรียนรู้จากการทำงานและการค้นคว้าหาความรู้อยู่ตลอดเวลา นับว่า จึงเป็นผู้สื่อข่าวที่ได้รับความไว้วางใจให้ทำงานใหญ่เสมอ ทั้งงานบีไอโอแอฟริ 2000, การประชุมอังกัดดี, การประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน เป็นต้น ปัจจุบันทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวและผู้ประกาศข่าว

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดย อาศัยเวลาที่คุณบุญทริกาเสร็จจากภาระกิจการทำงานและการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมที่ศูนย์ข่าวแปซิฟิก โดยได้รับอนุญาตให้บันทึกเสียง การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างราบรื่นและผู้วิจัยได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน

8.นายวัลลภ ภูมรา-ผู้สื่อข่าว ทำงานข่าววิทยุมานาน 4 ปี (ขณะทำการวิจัย ลาออกไปทำงานที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง)เริ่มงานด้านการเมืองเป็นหลักรับผิดชอบงานข่าวที่รัฐสภาและศาลรัฐธรรมนูญทำให้มีความชำนาญและประสบการณ์ในการทำข่าวเกี่ยวกับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรข้อกฎหมายต่างๆรวมทั้งการเลือกตั้ง จึงสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการทำงานได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดย การจู่โจมเนื่องจากคุณวัลลภทำงานอยู่ข้างนอกศูนย์ข่าวและแทบจะไม่เข้าศูนย์ข่าวหากว่าไม่มีธุระ ผู้วิจัยวางแผนจะสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์แต่บังเอิญ

คุณวัลลภเข้ามาเปิดอุปกรณ์ที่ศูนย์ข่าวก่อนออกไปทำงานที่รัฐสภา ขณะรอรถมารับไปทำงานผู้วิจัยจึงอาศัยจังหวะนี้ขอสัมภาษณ์ โดยการบันทึกเสียง ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

9.นางสาวคັນสนีย์ นาครังสรรค์-ผู้สื่อข่าว เฉพาะกิจ ทำงานข่าวมานาน 4 ปี เริ่มต้นจากการทำงานข่าวทั่วไปรับผิดชอบ สายอาชญากรรม ประจำกรมตำรวจ จากนั้นก็เปลี่ยนสายงานมาประจำทำเนียบรัฐบาล ก่อนที่จะปรับเปลี่ยนเป็นผู้สื่อข่าวเฉพาะกิจโดยส่วนตัวแล้วชอบทำข่าวเชิงสังคม นางสาวคັນสนีย์เริ่มต้นจากการเป็นนักศึกษาฝึกงานข่าวที่ศูนย์ข่าวแปซิฟิก ด้วยความขยันและตั้งใจทำงานประกอบกับเป็นผู้ที่มีเสียงดี เหมาะกับการรายงานข่าวจึงได้รับเลือกให้เข้าทำงานในตำแหน่งผู้สื่อข่าว ปัจจุบันทำหน้าที่ผู้สื่อข่าว ผู้ประกาศข่าว และลงเสียงสารคดี ด้วยความเป็นคนขยัน อดทน และผลงานดีมาโดยตลอดจึงค่อนข้างได้รับความไว้วางใจจากกองบรรณาธิการให้ทำงานงานสำคัญๆเสมอ

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูล โดยการบอกล่วงหน้าว่าจะขอสัมภาษณ์โดยก่อนหน้านั้นมีการพูดคุยซักถามอย่างไม่เป็นทางการ จากนั้นก็ทำการสัมภาษณ์ในช่วงวันหยุดที่คุณคັນสนีย์เข้ามาลงเสียงสารคดีที่ศูนย์ข่าวแปซิฟิก ด้วยความสนิทสนมเป็นการส่วนตัว คุณคັນสนีย์จึงเต็มใจที่จะสละเวลาในการพูดคุย เปิดเผยข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการทำงานด้านข่าว

10.นางสาวจิตฤดี บรรเทาพิษ -ผู้สื่อข่าว ทำงานข่าวมา 3 ปี เริ่มต้นจากการทำข่าว การชุมนุมของกลุ่มสมัชชาคนจน จากนั้นก็ติดตามข่าวต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันทำหน้าที่ผู้สื่อข่าว รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมและแรงงาน จิตฤดีเป็นผู้สื่อข่าวที่รับผิดชอบข่าวเป็นประจำไป เช่น ข่าวสารพิษที่สนามบินบ่อฝ้าย การทำประชาพิจารณ์โรงไฟฟ้าหินกรูด และมักจะติดตามประเด็นข่าวจากการไปฟังสัมมนา เช่นการทำข่าวพีชตัดต่อพันธุกรรม การทำงานของจิตฤดีต้องอาศัยความสนใจส่วนตัว และการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้งานข่าวออกมาเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดย บอกล่วงหน้าว่าจะขอสัมภาษณ์คุณจิตฤดีซึ่งให้การตอบรับด้วยความเต็มใจ ผู้วิจัยจึงได้นัดสัมภาษณ์ ในวันที่คุณจิตฤดีเข้ามาหาข้อมูลในศูนย์ข่าวแปซิฟิก จากการสัมภาษณ์ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีโดยเฉพาะในส่วนของกระบวนการผลิตข่าว

11.นางสาววิภาภรณ์ รุ่งขจรศักดิ์ - ผู้สื่อข่าว ทำงานข่าวมา 3 ปี เริ่มต้นจากการทำงานข่าวทั่วไปจากนั้นก็ติดตามข่าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ข่าวด้านเศรษฐกิจ ปัจจุบันเป็นผู้สื่อข่าวรับผิดชอบข่าวทั่วไป และเป็นผู้ดำเนินรายการจ.ส.100 (เฉพาะกิจ)

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดย บอกล่วงหน้าว่าจะขอสัมภาษณ์หลังจากคุณวิภาภรณ์เสร็จภาระกิจจากการทำข่าว มักจะเข้ามาพบเพื่อนที่ศูนย์ข่าวแปซิฟิก ซึ่งคุณวิภาภรณ์ยินดีและสละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

12.นางสาวเบญจมาศ จัยมิน - ผู้สื่อข่าว ทำงานข่าว 3 ปี (ขณะวิจัยลาออกไปทำงานตำแหน่งผู้เรียบเรียงข่าวสำนักข่าวเนชั่น) เริ่มต้นการทำงานข่าวทั่วไปจากนั้นก็รับผิดชอบข่าวกระทรวงพาณิชย์เป็นหลักและข่าวเฉพาะกิจ เช่น การตระเวนดูการผลิตแรงงานต่างด้าวออกนอกประเทศ ปัญหาความเดือดร้อนของชาวนาในช่วงที่ข้าวราคาตกต่ำ

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดย ติดต่อล่วงหน้าและอาศัยจังหวะที่คุณเบญจมาศเข้ามาทำงานที่ศูนย์ข่าวแปซิฟิกทำการสัมภาษณ์ คุณเบญจมาศตอบรับด้วยความเต็มใจและพูดคุยอย่างเป็นกันเองโดยเล่าประสบการณ์การทำงานปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน โดยผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์

13.นางสาวธนาทิพ ฉัตรภูติ - ผู้สื่อข่าวศูนย์ข่าวแปซิฟิก และผู้เขียนบทสารคดี " รายการพาณิชย์พบประชาชน " ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.ประสบการณ์การทำงาน 1 ปีเริ่มต้นจากการทำข่าวเจาะประเด็นที่ตัวเองสนใจคือเศรษฐกิจชุมชนการท่องเที่ยวปลอดภัย ขณะเดียวกันก็ต้องฝึกทำข่าวทั่วไปด้วย นางสาวธนาทิพมีความสามารถในการบรรยายเรื่องราว และเขียนข่าวได้อย่างน่าสนใจจึงมักจะได้รับมอบหมายให้ทำข่าวเฉพาะกิจอยู่เสมอ เช่น ตะวันขึ้นรับปี ค.ศ.2000 และ ด้วยผลงานการรายงานสดได้อย่างสิ้นไหลนี้เองจึงได้รับเลือกให้เป็นผู้ดำเนินรายการจ.ส.100 และต่อมาได้รับหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวรายการพาณิชย์พบประชาชนด้วยนางสาวธนาทิพจึงเป็นผู้ให้ข้อมูลที่ดีในการทำงานที่หลากหลายอันเนื่องมาจากความสามารถพิเศษเฉพาะตัว

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดย ติดต่อไว้ล่วงหน้าว่าจะขอสัมภาษณ์ ซึ่งใช้เวลานานพอสมควรเนื่องจากในช่วงนั้นคุณธนาทิพมีงานที่ต้องรับผิดชอบค่อนข้างมาก ผู้วิจัยอาศัยจังหวะที่

คุณธนาทิพเข้ามาทำงานที่ศูนย์ข่าวแปซิฟิกทำการสัมภาษณ์ ซึ่งคุณธนาทิพให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยด้วยความเป็นกันเองและเต็มใจที่จะบอกเล่าถึงประสบการณ์ทำงานและปัญหาในการทำงานอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา

14. นายธีระ ธีญญอนันต์ผล - ผู้สื่อข่าว ประสบการณ์ทำงานข่าววิทยุ 1 ปี เริ่มต้นการทำงานในลักษณะการฝึกคิดประเด็น และตามประเด็นที่สนใจจากนั้นได้รับมอบหมายให้ติดตามข่าวการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ติดตามการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้นายธีระมีความเชี่ยวชาญพิเศษในสายงานนี้

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดย ติดต่อไว้ล่วงหน้าว่าจะขอสัมภาษณ์แต่ไม่ได้กำหนดวันเวลาที่แน่นอนเนื่องจากคุณธีระมีเวลาทำงานที่ไม่แน่นอนและส่วนใหญ่จะลงพื้นที่ทำข่าว ผู้วิจัยอาศัยจังหวะที่คุณธีระเข้ามาเบิกอุปกรณ์ที่ศูนย์ข่าวแปซิฟิกสัมภาษณ์ในเวลาประมาณ 21.30น เป็นต้นไปการสัมภาษณ์ครั้งแรกผู้วิจัยยังไม่ได้ข้อมูลจากคุณธีระเพียงพอเนื่องจากคุณธีระต้องรีบกลับบ้านไปเตรียมข้อมูลเพื่อทำงานในวันรุ่งขึ้นหลังจากการสัมภาษณ์ในครั้งแรก ผู้วิจัยได้หาโอกาสพูดคุยซักถามเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังสงสัยซึ่งคุณธีระให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยด้วยความเป็นกันเองและเต็มใจ

15. นายมาวิน ตัณศุภผล - ผู้สื่อข่าว ประสบการณ์ทำงานข่าววิทยุ 1 ปี เริ่มต้นจากการฝึกคิดประเด็นและติดตามประเด็นที่ตัวเองสนใจจากนั้นได้รับมอบหมายให้ทำข่าวต่อเนื่องของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (ผู้อุปถัมภ์) ในเรื่องการอนุรักษ์พลังงานนาน 3 เดือนจากนั้น ก็ติดตามประเด็นการฟอกเงินขบวนการก่อการร้ายข้ามชาติและข่าวเจาะอื่นๆ มาวินมีความสนใจข่าวกีฬาเป็นพิเศษซึ่งก็มีโอกาสได้รายงานในนัดสำคัญๆ เช่น การแข่งขันฟุตบอลนัดสำคัญการชกมวยชิงแชมป์โลกหรือป้องกันเข็มขัดแชมป์ โลกของนักชกไทย เป็นต้น

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดย การบอกล่วงหน้าว่าจะขอสัมภาษณ์ก่อนหน้านี้มีการพูดคุยซักถามอย่างไม่เป็นทางการ จากนั้นก็ทำการสัมภาษณ์ในเวลาที่คุณมาวินเข้ามาทำงานที่ศูนย์ข่าวแปซิฟิก คุณมาวินเต็มใจที่จะสละเวลาในการพูดคุยเปิดเผยข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์และปัญหาอันเกิดจากการทำงานด้านข่าว

16. นางอารีญา วงศ์ประยูร -เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลแปซิฟิก ประสบการณ์ทำงาน 5ปี เรียนจบมาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ มีความชำนาญการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ นางอารีญาเป็นผู้ให้ข้อมูลในเรื่องของศูนย์ข้อมูลแปซิฟิก รวมถึงความสำคัญของข้อมูลในการทำข่าว

ผู้วิจัยมีวิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดยนัดหมายล่วงหน้า ซึ่งคุณอารีญาขอให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ในช่วงเวลาทำงาน คุณอารีญาให้ข้อมูลเรื่องของศูนย์ข้อมูลแปซิฟิกได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งก็บอกเล่าถึงการรวบรวมข้อมูลสำหรับเป็นพื้นฐานในการทำข่าววิทยุ รวมถึงเปิดเผยถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บข้อมูลด้วย

แนวคำถามที่ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์ แหล่งข้อมูลมีดังนี้

1. ผู้จัดการ

- นโยบายโดยรวมขององค์กร
- หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกคนเข้าทำงาน
- อำนาจสูงสุดในการตัดสินใจนำเสนอข่าว
- ขอบเขตความรับผิดชอบของบุคลากรด้านข่าว
- เงื่อนไขในการทำงาน เวลาออกอากาศ สถานที่ที่ออกอากาศ
- งบประมาณที่ได้รับในการติดตามข่าว
- การอำนวยความสะดวกในการทำงาน
- ความเพียงพอของบุคลากรด้านข่าว
- การติดต่อประสานงานกับฝ่ายอื่นๆ
- เศรษฐกิจมีผลต่อแนวทางการทำงานอย่างไร
- มีวิธีการจูงใจพนักงานอย่างไร
- ความสัมพันธ์ภายในองค์กร
- การพัฒนาบุคลากร
- การประเมินผล ประสิทธิภาพ
- ปัญหาและข้อจำกัดในการทำงาน

ฯลฯ

2. บรรณาธิการ ริไรต์เตอร์ ผู้ประกาศข่าว

- การฝึกอบรมผู้สื่อข่าว
 - วิธีการทำงาน
 - การวางแผนการทำงาน
 - การคัดเลือกข่าว
 - เศรษฐกิจมีผลต่อแนวทางการทำงานอย่างไร
 - วิธีการจูงใจให้ผู้สื่อข่าวทำงาน
 - แนวทางการประเมินผล
 - การบริหารจัดการ
 - ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน
 - ปัญหาและข้อจำกัดในการทำงาน
- ฯลฯ

3. ผู้สื่อข่าว

- ประวัติการศึกษา
 - ประวัติการทำงาน
 - ลักษณะงานที่รับผิดชอบ
 - วิธีการทำงาน ยกตัวอย่างกรณีปัญหา
 - เป้าหมายในการทำงาน
 - สิ่งจูงใจให้เข้ามาทำงานข่าว
 - ปัญหาและข้อจำกัดที่ส่งผลกระทบต่องาน
 - การทำงานร่วมกับกองบรรณาธิการ
 - แรงกดดันจากปัญหาทางเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อการทำงานอย่างไร
 - งบประมาณที่ได้รับจากการติดตามข่าว
 - ความพอใจต่อการจัดการองค์กร
 - งบประมาณที่ได้รับในการติดตามข่าว
- ฯลฯ

4. เจ้าหน้าที่ข้อมูล

-วิธีการเก็บข้อมูลเพื่องานข่าว

-แหล่งข้อมูล

-ปัญหาและอุปสรรค

ฯลฯ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทบุคคลได้แก่ผู้บริหารศูนย์ข่าวแปซิฟิก กองบรรณาธิการ ผู้สื่อข่าวตลอดจนเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างมากต่องานวิจัยนี้ ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่าผู้ที่ทำงานด้านข่าวจะไม่ค่อยมีเวลาว่างที่แน่นอน ดังนั้นการเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้จึงต้องอาศัยจังหวะเวลาที่ไม่แน่นอนแตกต่างกันด้วย และหลังจากได้ข้อมูลแล้วผู้วิจัยจึงนำมาถอดเทป เก็บเป็นหมวดหมู่เพื่อนำมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จัดเก็บ และบันทึกเป็นหมวดหมู่ โดยกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ เพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แต่จะปัจจัยใดว่าส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สื่อข่าว ศูนย์ข่าวแปซิฟิกอย่างไรทั้งปัจจัยนำเข้า ปัจจัยกระบวนการผลิต ผลลัพธ์ ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้อาศัยการเทียบเคียงกับแนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้ทบทวนในบทที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. การวิเคราะห์ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างเป็นปัจจัยนำเข้า (input) ส่งผลต่อการทำงานของผู้สื่อข่าวอย่างไร เพื่อหาข้อสรุปว่ามีปัจจัยอะไรที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงและส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สื่อข่าว

2. การวิเคราะห์กระบวนการผลิตข่าววิทยุ โดยนำข้อมูลจากการสังเกตการทำงานและจากการสัมภาษณ์มาประกอบการวิเคราะห์กระบวนการผลิตข่าวเพื่อดูว่ามีปัจจัยอะไรบ้างเป็นตัวกำหนดกระบวนการทำงานของผู้สื่อข่าว แต่ละขั้นตอนมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สื่อข่าวอย่างไรบ้าง

3.การวิเคราะห์ผลลัพธ์ (output) ซึ่งผู้วิจัยอาศัยผลผลิตข้าวของศูนย์แปซิฟิก ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ 2543 - มีนาคม 2543 ประกอบการวิเคราะห์ในแง่มุมมองของปริมาณ และคุณภาพข้าว ผลกระทบหลังจากข้าวออกอากาศ ทั้งผลกระทบที่เกิดจากผู้พัง แหล่งข้าว และผู้อุปถัมภ์ เพื่อดูว่าผลกระทบเหล่านี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สื่อข่าวหรือไม่อย่างไร

การนำเสนอข้อมูล

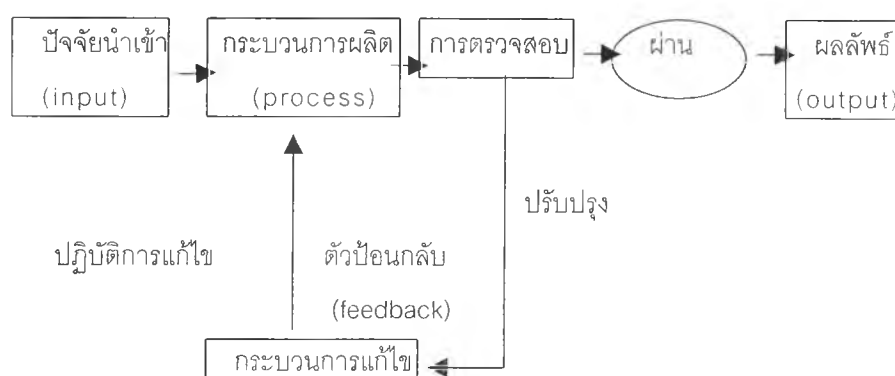
การนำเสนอข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอด้วยวิธีพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยในบทที่ 4 จะแยกแยะให้เห็นปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการประสิทธิภาพทำงานของผู้สื่อข่าววิทยุ ศูนย์ข่าวแปซิฟิก โดยนำแนวคิดทฤษฎีต่างๆ มาเชื่อมโยงกับผลการวิจัยที่ได้มาจากการบวนการวิเคราะห์ แบ่งเป็น 4 แนวทางคือ

- 1.ความเป็นมาของศูนย์ข่าวแปซิฟิก
- 2.ปัจจัยนำเข้า(input)
- 3.ปัจจัยกระบวนการผลิต(process)
- 4.ผลลัพธ์(output)

ส่วนในบทที่ 5 นั้น จะเป็นการสรุปการวิจัยรวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

แผนภาพที่ 3.1

แสดงแนวทางการวิเคราะห์ ตามทฤษฎีระบบ

ระเบียบวิธีวิจัยดังกล่าวมาข้างต้นนี้ ที่ผู้วิจัยใช้ในการทำการวิจัยในครั้งนี้ เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับผู้วิจัย เนื่องจากผู้วิจัยทำงานอยู่ในศูนย์ข่าวเบตทิฟิก จึงเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างสะดวก โดยอาศัยวิธีสังเกตแบบมีส่วนร่วมและเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร พร้อมกับการหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์และการพูดคุยขณะทำงานไปด้วย ทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก และได้รับรู้อารมณ์ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน รวมถึงปัญหาอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นขณะทำงาน การสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลนั้น ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเองและบันทึกเทปไว้เป็นหลักฐานโดยได้รับอนุญาตจากแหล่งข้อมูล ส่วนการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลหลายคนเพื่อตรวจสอบให้เกิดความน่าเชื่อถือของข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ข้อมูลที่ละเอียดถูกต้อง ครบถ้วนและครอบคลุมทุกประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการทราบ